

Lichaba Tsohle le Babele

SABATHA MANTSIBOEA

Bakeng sa Thuto ea Beke ena Bala: *Gen. 9:18–11:9, Luka 10:1, Matt. 1:1–17, Luka 1:26–33, Lipe. 139:7–12, Gen. 1:28, Gen. 9:1.*

Temana ea Khopolo: “Ka baka leo, motse oo oa reoa Babele, kahobane ke moo Jehova a ferekantseng puo ea lefatše lohle, le moo Jehova a ba qhalanyelitseng lefatšeng lohle (*Genese 11:9*).

K amora Moroallo, tihaloso ea Bible e tloha mothong a le mong, Nooe, ho ea ho bara ba hae ba bararo, “Sema, Kama le Jafeta.” Hore e be maikutlo a behoa ho Kama, ntat’a Kanana (*Gen. 10:6, 15*), e thakhola taba ea “Kanana” lefatše la pallo (*Gen. 12:5*), le tebello ea Abrahamana, eo lichaba tsohle li tla hlohonolofala ka eena (*Gen. 12:3*).

Leha ho le joalo, lesika lena le khaoloa ke tora ea Babele (*Gen. 11:1–9*). Hape hape, meralo ea Molimo bakeng sa batho e ea senyeha. Se neng se lokela ho ba tlhohonolofatso, tlhaho ea lichaba tsohle, se fetoha monyetla o mong oa ho ba thohako e ’ngoe. Lichaba li’a ikopanya ho leka ho nka sebaka sa Molimo; Molimo o arabela ka ho ba fa kahlolo; e be ka baka la pherekano e teng, batho ba tlala-tlala le lefatše lohle (*Gen. 11:8*), e ba ba phethahatsa leano la Molimo la sethathong la ho “tlala lefatše” (*Gen. 9:1, NKJV*).

Qetellong, ho sa natsoe ho khohlalaha hoa batho, Molimo o fetola bobbe botle; joaloka kamehla, ke eena ea bang le lentsoe l h qetela. Thohako ea Kama tenteng ea ntat’ae (*Gen. 9:21, 22*) le thohako ea sechaba Toreng ea Babele (*Gen. 11:9*) qetellong, e ile ea fetoloa tlhohonolofatso ea lichaba.

**Ithute thuto ea beke ena ho lokisetsa Sabatha sa la 30 ’Mesa.*

Thohako ea Kama

Bala Genese 9:18–27. Molaetsa oa pale ee e makatsang ke ofe?

Ketso ea Noe ka serapeng sa morara e tsoana le ea Adama serapeng sa Edene. Pale tsenā tse peli li na le sephe se tsoanang: ho ja tholoana ho qetellang ka ho sala o le feela; e be ho ikoahela, thohako, le tlhohonolofatso. Nooe o khutlela metsong ea Adama, e be, ka bomali-mabe, o ntšetsa-pele histori ea ho hloleha.

Ho bela ha tholoana ha e eaka ea tloha e le leano la Molimo la tlhohleho. Nooe o ile a itlopa, eaba o sitoa ho itšoara, eaba o oa tsola. Taba ea hore Kama o ile a “bona” bofeela ba hae, e re hopotsa Eva ea ileng a “bona” sefate se thibetsoeng (*Gen. 3:6*). Ho tšoana hona ho supa hore Kama h’a ka a “bona” bofeela ba ntat’ae, ka ho re ptjang-ptjang, ka tšohanyetso. O ile a tsamea a phatlalletsa bohle ka eona, ntle le ho leka ho thusa ntat’ae bothateng bona. Ho fapana le eena, khato ea bana babo ea hore e be hang hang ba ba koahela bofeela ba ntat’a bona e tšoela ketso ena ea Kama ka mathe.

Taba mona ke ho hlompha batsoali. Ho sitoa ho hlonepha batsoali, ba emetseng bokhale ba hao, ho tla ama bokamoso ba hao (*Exoda 20:12; bapisa le Baef. 6:2*). Ho latelang thohako e tla ba le tšusumetso bokamosong ba Kama, le ba mor’a hae Kanana.

Ehlile, ke phoso e kholo haholo ea thuto-Molimo, ebile ke tlolo ea molao e kholo ho sebelisa temana tsena ho buella khethollo ea merabe. Boporofeta bo ne bo fella ho Kanana feela, mora oa Kama. Sengoli sa Bibe le se ne se na le tse ling tsa liketso tse bolileng Makanana (*Gen. 19:5–7, 31–35*).

Ho feta mona, thohako e fupere tšepiso ea tlhohonolofatso, ha re ka bapalisa lebitso la “Kanana” le nkiloeng kuku-ketsong kana’, eleng, “ho hlola.” Ke ka ho hlola hoa Kanana batho ba Molimo, litlohōlo tsa Sema, ba tla kena lefatšeng la pallo ’me ba lokisetse ho tla ha Mesia, ea tla holisa Jafeta “litenteng tsa Sema” (*Gen. 9:27*). Sena ke kamoo boporofeta bo bontšang katoloso ea selekane sa Molimo lichabeng tsohle, e leng se tla kenyeletsa molaetsa oa Molimo oa topollo lefatšeng (*Dan. 9:27, Esa. 66:18–20, Baro. 11:25*). Haele hantle, thohako ea Kama e tla ba tlhohonolofatso lichabeng tsohle, ho sa natsoe hore na litloho-tloholoana tsa Kama le Kanana li amohela topollo eo ba e fuoang ke Jehova kapa che.

Nooe, “mohale” oa Moroallo, a taoa? See se lokela ho re bolell’ang ho latela kamo bohle re fokolang kateng, le kamoo re hlokang mohau oa Molimo motso le motso maphelong a rona?

Lesika la Genese

Tlhahlamano eo re e fuoang mabapi le lilemo tsa Nooe e etsa re lemohe hore Nooe ke eena ea kopanyang moloko oa pele ho moroallo le oa kamora moroallo. Litemana tse peli tse koalang tsa pale e tlang pele (*Gen. 9:28, 29*) e re khutlisetsa sekhoqetsaneng sa ho qetela sa lesika lena la Adama (*Gen. 5:32*). Kaha Adama o ile a shoa ha Lemeke, ntat'a Nooe, a le lemo li 56, ruri Nooe o tlameha a ile a utloa pale tsa Adama, tseo a tlamehang a ile a li fetisetsa litloholong tsa hae pele le kamora Moroalo.

Bala Genese 10. Sepheo sa lesika lee ka Bibeleng ke sefe? (*Sheba le Luka 3:23–38.*)

Lesika la Bible le na le mesebetsi e meraro. Oa pele, le tiisa histori ea ketsahalo tsa Bible, tse buoang ka batho ba 'nete ba phetseng eaba b'a shoa, bao matsatsi a ho phela ha bona a baliloeng hantle. Ea bobeli, e bontša ntsetso-pele ea ho tloha bophelong ba khale ho tla ho ba sejoale-joale ba mehlang ea sengoli, ho hlakisa kamano e hlakileng pakeng tsa bokhale ho fihlela ho “bojoale”. Ea boraro, e re hopotsa ho fokola ha motho le litholoana tsa thohako ea sebe le litla-morao tsa sona tse bosula melokong eohle e ileng ea latela.

Ela hloko hore ho behoa ka lihlopha ha “Makama,” “Masema,” le “Majafeta” ha ho latele leano le hlakileng. Lichaba tse 70 li bontša litho tse 70 tsa lelapa la Jakobo (*Gen. 46:27*) le baholo ba 70 lefelleng (*Exoda 24:9*). Taba ea ho nyallana ha lichaba tse 70 le baholo ba 70 e supa thomo ea Iseraele lichabeng tsohle: “Eana eare mohla e moholo-holo a abelang lichaba lefa la tsona, mohla a arohanyang bana ba batho, a bea meeli ea lichaba ka palo ea bana ba Iseraele” (*Deut. 32:8*). A ipapisitse le sona sena, Jesu o roma barutuo a ba 70 ho shomaella lichaba (*Luka 10:1*).

Seo taba tsena li re bontšang sona ke kamano e otlolohileng pakeng tsa Adama le Bapateriareka; kaofela ha bona ke batho ba teng historing, batho ba 'nete ho tloha ka Adama ho ea pele. Sena se boetse sere bapateriareka ba ne ba khona ho iponela ka kotloholo tse ling tsa ketsahalo tsena tsa khale.

Bala Mattheu 1:1–17. See se re rutang malebana le kamoo batho baa kaofela ba neng ba le kateng historing? Ke hobaneng ho tseba hore le ho lumela hore batho baa bohle e n'e le batho ba 'nete ho le bohlokoa bakeng sa tumelo ea rona?

Puo e le 'Ngoe

Bala Genese 11:1–4. Hobaneng ha “batho ba lefatše kaofela” ba ne ba e-na le tjantjello ea ho kopana hakalo?

Poleloana ena, “lefatše lohle” e buoa ka lequloana la batho, ba neng ba phela kamora Moroallo. Lebaka la kopano ena le bontšoa ka ho hlaka: ba batla ho aha tora hore ba fihlele leholimong (*Gen. 11:4*). Haele hantle, sepheo-pheo ke ho nka sebaka sa Molimo, 'Mopi hantle. Bohlokoa ke hore, tlhaloso ea sepheo sa batho bana le ketso tsa bona li pheta sepheo le ketso tsa Molimo tlhalosong ea tlhohleho: “ba re” (*Gen. 11:3, 4; bapisa le Gen. 1:6, 9, 14, j.j.*); “re ikhahela” (*Gen. 11:3, 4; bapisa le Gen. 1:26*). Sepheo sa bona se hlakile hantle: “‘re iketsetse lebitso’” (*Gen. 11:4*), eleng puo e sebelisoang haho buoa ka Molimo feela (*Esa. 63:12, 14*).

Ka bokhutšoane, liahi tsa Babele li ile tsa itumella ho ba le morero o sele oa ho nka sebaka sa Molimo, 'Mopi. (Rea tseba na ke mang ea hlohllelelitseng sena, ha ho joalo? Sheba *Esa. 14:14*). Ruri mehopolo ea Moroallo e tlameha e bile le tšusumetso porojeteng ena ea bona. Ba ile ba haha tora e phahameng hore ba tle ba phonyohe Moroallo o mong oa metsi, ebang ho ka etsahala, ba sa natse tšepiso ea Molimo. Mohopolo oa Moroallo o ne o bolokiloe meetlong ea Babilona, leha o ne o sothiloe, o amahanngoa le khaho ea motse oa Babele (Babilona). Sepheo sena sa ho fihlela leholimong le ho nka sebaka sa Molimo, ke sona se ileng sa e ba moea oa Babilona.

Ke ka hona pale ea Tora ea babele eleng sepheo sa bohlokoa le bukeng ea Daniele. Ha ho buoa ka Sheneare, e khakolang pale ea Tora ea Babele (*Gen. 11:2*), le boetse le halaha qalong ea buka ea Daniele, ho bontša moo Nebukadnesare a isitseng lisebelisuoa tsa tempele ea Jerusalema teng (*Dan. 1:2*). Hara likhaolo tse ling tse ngata tsa buka, ketso ea Nebukadnesare ea ho aha setšoantšo sa khauta, hona sebakeng se tšoanang, hona “thoteng” e tšoanang, ke tlhaloso e hlakileng ka ho fetisisa ea mofuta ona oa ho nahana. Ponong ea hae ea mehla ea bofelo, Daniele o bone ketso e tšoanang ea chaba tsa lefatše tse kopanang ha 'moho khahlanong le Molimo (*Dan. 2:43, Dan. 11:43–45; bapisa le Tsen. 16:15, 16*), leha mona teko ena e sa pase, joalokaha e hlolehile Babele.

Sengoli se tummeng sa Lefora ngoaha-kholong e fetileng se kile sa re sepheo se sehlo sa motho ke ho leka “ho ba Molimo.” Hantle k'eng ka rona, ho tloha ka Eva Edeneng (*Gen. 3:5*), se re hohellang leshanong lee le kotsi?

“A Re Theoheng”

Bala Genese 11:5–7 le Lipesalema 139:7–12. Hobaneng Molimo a ile a theohela lefatšeng moo? Ketsahalo e ileng ea mo susumeletsa ho etsa joalo ke efe?

Se makatsang ke hore, leha batho ba ne ba e ea holimo, Molimo o ile a tlameha ho theohela tlase ho bona. Ho theoha hoa Molimo ho tiisa boholo ba hae. Molimo o tla lula a le moo re ke keng ra mo fihlela. Teko efe kapa efe ea ho nyolohela ho eena re kopane le eena leholimong e tla lula bohanya feela. Ka hona, ha ho potang, ke ka hona, elehore Molimo a re pholose; Jesu o ile a theohela ho rona; ruri ho ne ho se mokhoa o mong oo a ka re lopollang ka oona.

Kobiso e kholo Toreng ea Babel e bonoa polelong ea Molimo: “ho tla bona motse le tora” (*Gen. 11:5*). Molimo h’a ka a theoha ho tla bona (*Lipe. 139:7–12; bapisa le Lipe. 2:4*), empa a etsa joalo leha ho le joalo. Taba ena e toboketsa kamoo Molimo a ikamahanyang le batho kateng.

Bala Luka 1:26–33. See se re ruta’ng mabapi le ho theohela ho rona ho etsoang ke Molimo?

Taba ea ho theoha ha Molimo e re hopotsa ho lokafatsoa ka tumelo le tšebetso ea mohau oa Molimo. Eng kapa eng eo re ka e etsatsang Molimo, o ntse a tla theoha hore a kopane le rona. Ha se seo re se etsatsang Molimo se re tlisang ho eena le topollong. Empa, ke khato e nkhoang ke Molimo e tla re lopolla. Haele hantle, ke ka makheto a mabeli temana ea Genese e re bolellang ka Molimo ea “theohetseng tlase,” eleng se bontšang kamoo a neng a tsotella kateng ho tseba se etsahalang tlase moo.

Ho ea ka temana, Molimo o ne a batla ho felisa bonngoe ba bona bo tebileng, boo, ho latela tlhaho ea bona ea sebe — bo ka isang bobeng bo fetisisang. Ke ka hona a khethileng ho ferekanya puo tsa bona, ho felisa mokhatlo oa bona oa kopano.

“Mekhatlo ea liaahi tsa Babel e feletse ka masoabi le ho hloleha. Seemahale sa ho ikutloa sa fetoha sa bophooqo. Empa, batho ba ntse ba nkile eona tsela eo—ba itšetlehile holima bona, ba latola molao oa Molimo. Ke lona leano lena leo Satane a lekileng ho le thakhola leholimong; lona le ileng la sebelisua ke Kaine h’a etsa kabelo ea hae.”—Ellen G. White, *Patriarchs and Prophets*, leq. 123.

Ke joang re bonang mohlala o mong oa boikhabo bo hloakang tekano ba motho paleng ea Tora ea Babel, ’me ke joang, qetellong, ho tla feila? Ke lithuto life tsa motho ka mong tseo re ka inkelang tsona paleng ee?

Topollo ea ba Kholehong

Bala Genese 11:8, 9 le Genese 9:1; bapisa le Genese 1:28. Ke hobaneng ha ho ba qhalakanya ha Molimo ho lopolla?

Sepheo le leano la Molimo ka batho e n'e le hore ba “ ‘ngatafale, ba tlale lefatše’ ” (*Gen. 9:1; bapisa le Gen. 1:28*). Khahlanong le leano la Molimo baahi ba Babele ba ile ba khetha ho lula 'moho e le sechaba se le seng. Le leng la mabaka a neng a etsa hore ba batle ho aha toropo e n'e le hore ba se ke ba “ ‘be qhalanyetsoa lefatšeng lohle’ ” (*Gen. 11:4*). Ba ile ba hana ho tloha moo, mohlomong ba ne ba nahana hore ha le 'moho ba tlabatla ho feta ha ba arohane ba qalikane. Ka mohlomong, ba ne ba nepile.

Ka bomali-mabe, ba ile ba khetha ho sebelsia matla a bona a kopano bakeng sa bobele, eseng botle. Ba ne ba batla “ ‘ho iketsetsa lebitso,’ ” eleng se bontša hantle boikakaso le boikhohomoso ba bona. Ka 'nete, nako eohle ha batho ba tella Molimo pepenene, ba batla ho “ ‘iketsetsa lebitso’ ” re ka tiea hore ho keke hoa pasa. Ha mohla e kileng ea pasa.

Ka hona, kahlonlong e khahlanong le ho tella Molimo ho bonoang ke tsipa sehole, Molimo a ba “qhalakanya lefatVeng lohle” (*Gen. 11:9*), eleng sona seo ba neng ba sa batle ha se etsahala.

Se thahasellisang ka ho fetisisa, lebitso la Babele, eleng se bolelang “monyako oa Molimo,” le amana le kutu-ketso balal, eleng se bolelang “ho ferekanya” (*Gen. 11:9*). Ke hobane ba ne ba batla ho kena “monyakong” oa Molimo, hobane ba ne ba nahana ke bona Molimo, ba qeteletse ba ferekane, ba fokola ho feta pele.

“Banna ba Babele ba ne ba ikanne hore ba tla etsa 'muso o sa busoeng ke Molimo. Ho ne ho e na le ba bang hara bona, leha ho le joalo, ba neng ba tšaba Jehova, ba mpa ba thetsoa ke bahetene bana. Ka baka la bana ba neng ba mo tšepahalla, Molimo a liehisa likahlolo tsa hae, a fa batho nako e lekaneng hore ba senolehe. Ha sena se ntse se etsahala, bara ba Molimo ba ile ba sebeletsa ho ba thiba morerong ona oa bona; empa kopano ea batho morerong ona oa bona oa fihlela leholimong o n'e oa le thata haholo. Hoja ba tsoela pele ba sa behoa leihlo, ba kabe ba kooafalitse lefatše le neng le sa le lecha. Setlamo sa bona se ne se thomehile holima borabele; 'Muso o thehetsoeng ho iphahamisa, empa oo Molimo a neng a keke a ba le lentsoe kapa tlhompho.”—Ellen G. White, *Patriarchs and Prophets*, leq. 123

Ke hobang ha re lokela ho ba hlokolosi haholo mabapi le “ho iketsetsa lebitso?”

Nahanisisa ka Botebo: Bala Ellen G. White, “The Tower of Babel,” maq. 117–124, ho *Patriarchs and Prophets*.

“Ba ile ba etsa qeto ea aha toropo, hara eona ba aha tora telele-telele. . . . Ketso ena e n’e reretsoe ho thibela batho ho hasana ka likoloni. Molimo o ne a laetse batho hore ba tlafe lefatše, ho le lema le ho le busa; empa liahi tsena tsa Babel li ile tsa itjoetsa hore li tla iketsa sechaba se le seng, le ho fumana borena bo tla qetella e le ba lefatše lohle, e be toropo ea bona e fetoha motse-moholo oa lefatše lohle; khanya ea oona e n’e tla etsa hore lefatše lohle le o hlomphe le o rate, ’me batheli ba oona ba tume lefatšeng lohle. Thora e ntlehali, e fihlelang leholimong, e n’e reretsoe ho ema e le seemahale sa bohla le matla a baahi ba eona, e be setumo sa bona se fetela litloho-tloholoaneng tsa bona.

“Baahi ba lithoteng tsa Shineare ha b’a ka ba lumela selekane sa Molimo sa hore a keke a hlola a senya lefatše ka Moroallo. Bongata ba bona bo ile ba hana boteng ba Molimo ’me ba re Moroallo ebile ketsahalo ea tlhaho feela. Ba bang ba ile ba lumela hore ea matla ohle o teng, ’me ba lumela hore ke Molimo ea timelitseng lefatše la pele ho Moroallo; eaba pelo tsa bona, joaloka ea Kaine, tsa nyokholoha ka borabele khalanong le eena. E ’ngoe ea ntho tse ka pela bona nakong eo ba ahang tora e n’e le ho itšireletsa ebang moroallo o ka tla hape. Ka ho etsa moaho o fetang moo metsi a ileng a fella teng, ba ne ba tšepa hore ba tlabe ba sireletsihle kotsing efe kapa efe. Joale e be kaha ba tlabe ba fihlella marung, ba nahana hore ba ka batlisisa sesosa sa moroallo. Taba ena kaofela e ne reretsoe ho phahamisa boikhohomoso ba baahi ba eona ho feta le ho tlosa likelello tsa meloko e hlahlamang ho Molimo ho li isa borapeling ba litšoantšo.”—Ellen G. White, *Patriarchs and Prophets*, maq. 118, 119.

Lipotso tsa ho Qoqa:

- ❶ Ke mohla ofe oo re nang le oona histroring, kapa le nakong eona ena, oa mathata a ka hlahelang ba le kang ho iketsetsa lebitso? ?
- ❷ Ke joang, re le kereke, re ka qobang kotsi, leha re sa lemohe, ea ho leka ho ikahela Tora ea rona ea Babel? Tse ling tsa litsela tseo re ka etsa see ka tsona ke life, leha re sa lemohe?